

REKABET BÜLTENİ

Ekim 2018

**Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet
Savunuculuğu Dairesi**

Sayı: 70

Bu Sayıya Katkıda Bulunanlar

Osman Tan ÇATALCALI

Aytül KÜÇÜK

Ebru İNCE

Mehmet Mete BAŞBUĞ

Ömer Faruk ÇELİK

Bilge TANRISEVEN

Betül GÜLSERDİ

Derya ERFİDAN

Dr. Mehmet ÖZKUL

İletişim

bulten@rekabet.gov.tr

Rekabet Kurumu

2018 - Ankara

GİRİŞ	1
SEÇİLMİŞ GEREKÇELİ KARARLAR	2
DÜNYADAN HABERLER	13
SEÇİLMİŞ İDARİ YARGI KARARLARI	18
EKONOMİK ARAŞTIRMALAR	25

2018 yılının üçüncü çeyreğinde rekabet hukuku, iktisadi ve politikası alanlarındaki gelişmelere ilişkin haberlerin yer aldığı Rekabet Bülteni ile karşınızdayız.

Bu sayımızın “Seçilmiş Gerekçeli Kararlar” başlıklı bölümünde iki soruşturmaya, iki nihai incelemeye alınan işleme, bir muafiyet kararına ve bir tane de yerinde incelemenin engellemesi nedeniyle verilen idari para cezası kararına yer verilmiştir.

Rekabet Bülteni’nin “Dünyadan Haberler” başlıklı bölümünde ise Avrupa Birliği, Peru, Almanya ve Romanya’dan haberlere yer verilmiştir.

“Seçilmiş İdari Yargı Kararları” başlıklı bölümünde Danıştay ve Ankara İdare Mahkemeleri tarafından Rekabet Kurulu’nun almış olduğu bazı kararlar hakkında alınan kararlara değinilmiştir.

En son bölüm olan “Ekonomik Araştırmalar” bölümünde ise OECD tarafından yayımlanan “*Çok Taraflı Piyasalarda Pazar Gücünün Ölçülmesi*” başlıklı makale ile CEDIFO’da yayımlanan “*Çapraz Sahiplik, AR-GE Yayılması ve Antitrust Politikası*” başlıklı makalenin özetlerine yer verilmektedir.

Son olarak, her zaman olduğu gibi Rekabet Bülteni’ne ilişkin görüş ve önerilerinizi bizlere ulaştırmak için bulten@rekabet.gov.tr adresini kullanabileceğinizi hatırlatmak istiyoruz.

Herkese iyi çalışmalar dileriz.

Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi

▪ **Adıyaman İlinde Faaliyet Gösteren Otogaz Bayileri Hakkında
Yürütülen Soruşturma**

Karar Tarihi:
29.03.2018

Karar Sayısı:
18-09/180-85

Türü:
Soruşturma

İlgili karar Adıyaman ilinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin aralarında anlaşarak fiyatları yükselttikleri iddiası hakkında yürütülmüştür.

Adıyaman ilinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinden Adıyaman İpek Akaryakıt Otomotiv Gübre İnşaat Nakliye Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (İPEK), Alibeyoğulları Akaryakıt Doğalgaz İnşaat Mühendislik Taşımacılık Gübre Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ALİBEYOĞULLARI), Atayoğlu Petrol Ürünleri Tekstil Gıda İnşaat Turizm Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ATAYOĞLU), Beyazyıldız Madeni Yağlar ve Petrol Ürünleri Turizm Gıda Otomotiv Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (BEYAZYILDIZ), Celaloğulları Akaryakıt Gıda Otomotiv Nakliyat İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (CELALOĞULLARI), Daşcanlar Akaryakıt Taşımacılık İnşaat Demir Çelik Metal Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (DAŞCANLAR), Denyıl Akaryakıt Nakliye Tekstil Gıda Turizm İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (DENYIL), Doğkar Akaryakıt Turizm Gıda Taşımacılık İnşaat Temizlik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (DOĞKAR), Dostlar Akaryakıt Nakliyat Gıda ve Yem Sanayii Ticaret A.Ş. (DOST), Gap Akaryakıt Nakliyat Gıda İletişim Madencilik Yedek Parça Sanayi ve Ticaret A.Ş. (GAP), İpek Özel Eğitim Otomotiv Gıda Akaryakıt Tarım Ürünleri Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (İPEK OTOMOTİV), Karınca Akaryakıt Enerji İnşaat Orman Ürünleri Nakliye Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (KARINCA), Mustafa Dağdevran – Devdağlar Petrol (DAĞDEVİRAN), Mustafa Yücel Petrol Akaryakıt Turizm Nakliyat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (MUSTAFA YÜCEL), Öncebe Petrol İnşaat San. ve Tic. A.Ş. (ÖNCEBE), Tohumcu Akaryakıt Taşımacılık Oto Lastikleri İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (TOHUMCU) ve Ünal Turizm Uluslararası Taşımacılık ve Ticaret Ltd. Şti. (ÜNAL) soruşturma taraflarıdır.

Dosya kapsamındaki deliller bir bütün olarak değerlendirilerek, Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası'nda (ATSO) otogaz istasyonu yetkilerinin katıldığı bir toplantının yapıldığı, söz konusu toplantıda istasyonlar arasındaki rekabetten ve fiyat farklılıklarından çok şikayetçi olduğunun dile getirildiği, toplantı sonunda somut bir karara vararak bu sorunu kesin bir şekilde çözme kararlılığına yönelik beyanlarda bulunulduğu, nitekim tavsiye edilen fiyat üzerinden azami %4 oranında indirim yapılması hususunun toplantıda karara bağlandığı ve bu karara uyum gösterilmesini temin etmek için istasyonları denetlemekle görevli bir komisyon kurulduğu anlaşılmaktadır.

ATSO'da yapılmış olan toplantıda, otogaz perakende satış piyasasındaki rekabeti kısıtlayacak hususlara ilişkin olarak aralarında mutabakat bulunduğu anlaşılan; AYEL, BEYAZYILDIZ, DEMİRCİOĞLU, DENYIL, DOST, KARATAŞ, KARINCA, MUSTAFA YÜCEL, ÖZDEMİREL, ÖZDERECİ, ŞAHİN, TOHUMCU, ÜNAL ve YETİŞ'in otogaz perakende satış piyasasında rekabeti kısıtlama amacı taşıyan bir anlaşma içinde oldukları sonucuna varılmıştır. İlgili tarafların yapılabilecek azami indirim oranının tespiti yanı sıra asgari satış fiyatının tespiti niteliğindeki anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girdiği değerlendirilmiştir. ÇINAR, ESENTEPE, SANPET, YAMANPET, EROLGAZ ile YÜCEL A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmedikleri tespit edilmiştir.

2014 yılının sonlarında başlayan fiyat artışlarının yaklaşık bir ay kadar sürdüğü, dolayısıyla mevcut soruşturmanın konusunu teşkil eden ihlalin süresinin her durumda bir yıldan daha kısa olduğu değerlendirilmektedir

Adıyaman'da faaliyet gösteren ve otogaz perakende satışı pazarında faaliyette bulunan akaryakıt istasyonlarının aralarında fiyat tespiti yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği anlaşıldığından, söz konusu teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve ilgili Ceza Yönetmeliği hükümleri uyarınca idari para cezası uygulanması gerektiği değerlendirilmiştir. İlgili anlaşmanın kartel tanımının kapsamına girdiği, ihlalin bir yıldan kısa sürdüğü belirlenmiş öte yandan ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının çok düşük olması hafifletici unsur olarak kabul edilerek, temel para cezasında %50 oranında indirimle gidilmiştir.

Sonuç olarak AYEL'e, BEYAZYILDIZ'a, DEMİRCİOĞULLARI'na, DENYIL'a, DOSTLAR'a, KARATAŞ'a, KARINCA'ya, MUSTAFA YÜCEL'e, ÖZDEMİREL'e, ÖZDERECİ'ye, ŞAHİN'e, TOHUMCU'ya, ÜNAL'a ve YETİŞ'e TL idari para cezası verilmiştir.

▪ Akdeniz Bölgesi Elektrik Piyasasında Yürütülen Soruşturma

Karar Tarihi:
20.02.2018

Karar Sayısı:
18-06/101-52

Türü:
Soruşturma

Anılan karar, Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş. (AKDENİZ EDAŞ), CK Akdeniz Elektrik Perakende Satış A.Ş. (CK AKDENİZ) ve AK DEN Enerji Dağıtım ve Perakende Satış Hizmetleri A.Ş.'nin (AKDEN) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettikleri iddiasını konu edinmektedir.

İlgili soruşturmada; AKDENİZ EDAŞ'ın Akdeniz elektrik dağıtım bölgesinde elektrik dağıtım hizmeti ilgili pazarında, CK AKDENİZ'in ise Akdeniz elektrik

dağıtım bölgesinde, “serbest tüketici limitinin altında kalan tüketicilere yapılan elektrik enerjisinin perakende satışı” “dağıtım seviyesinden sisteme bağlı olan sanayi müşterilerine yapılan elektrik perakende satış”, “ticarethane müşterilerine yapılan elektrik perakende satış” ve “mesken müşterilerine yapılan elektrik perakende satış” ilgili pazarlarında hâkim durumda olduğu tespit edilmiştir.

AKDENİZ EDAŞ ile CK AKDENİZ arasında, bağımsız tedarikçilerden elektrik almakta olan tüketicilerin tüketim ve iletişim bilgileri gibi rekabete duyarlı bilgilerin CK AKDENİZ’in erişimine açılmasının söz konusu olduğu ve AKDENİZ EDAŞ’ın bu bilgileri yalnızca CK AKDENİZ ile paylaşarak CK AKDENİZ lehine diğer tedarik şirketlerinin aleyhine bir avantaj sağladığı ve serbest tüketici ilgili pazarlarındaki rekabeti kısıtlayarak hâkim durumunu kötüye kullandığı belirlenmiştir.

Dağıtım faaliyeti kapsamında sayaç okuma faaliyetinde bulunan AKDENİZ EDAŞ personelinin CK AKDENİZ adına serbest tüketiciler ile sözleşme imzaladığı, AKDENİZ EDAŞ ve CK AKDENİZ’de çeşitli pozisyonlarda yer alan bazı personelin her iki şirket için de hizmet verdiği, CK AKDENİZ’in müşterilerine göndereceği SMS’ler ve sözleşme basımına yönelik işlemleri AKDENİZ EDAŞ’ın gerçekleştirdiği ve bahse konu davranışlar yoluyla AKDENİZ EDAŞ’ın CK AKDENİZ’e rekabetçi avantaj sağlayarak Akdeniz elektrik dağıtım bölgesindeki elektrik enerjisi perakende satış pazarındaki rekabeti kısıtladığı ve bu yolla AKDENİZ EDAŞ’ın ilgili pazarda hakim durumunu kötüye kullandığı tespit edilmiştir.

CK AKDENİZ, AKDENİZ EDAŞ ve AKDEN arasında sözleşme ve sair protokoller aracılığıyla kurulan ilişkilerin, elektrik enerjisi perakende satış pazarında CK AKDENİZ lehine rekabetçi avantajlar yarattığı, söz konusu yapının işleyişi ile AKDENİZ EDAŞ bünyesinde bulunan rekabete duyarlı bilgilerin CK AKDENİZ’in erişimine açılması ve AKDENİZ EDAŞ’ın CK AKDENİZ’e rekabeti kısıtlayıcı nitelikte avantaj sağlamasına olanak tanınması yoluyla elektrik tedarik pazarındaki rekabetin engellenerek hakim durumların kötüye kullanıldığı ortaya konulmuştur.

AKDENİZ EDAŞ tarafından tedarikçisini değiştiren tüketiciler için değişim gerçekleştikten sonra sıfır veya yüksek yükleme yapılmasına ilişkin uygulamalarının, AKDENİZ EDAŞ’ın, Akdeniz elektrik dağıtım bölgesinde sahip olduğu hâkim durumunu elektrik enerjisi perakende satış alt pazarındaki rekabeti kendisiyle dikey bütünleşik yapı içinde olan CK AKDENİZ lehine kısıtlamak amacıyla kötüye kullandığı değerlendirilmiştir.

CK AKDENİZ’in azami sözleşme alma kapasitesi ile serbest tüketici portföyünde gerçekleşen muazzam artış miktarları arasındaki boşluğun

müşterilerin sözleşmesiz ve habersiz olarak CK AKDENİZ'in serbest tüketici portföyüne dahil edilmesine işaret ettiği belirlenmiştir.

CK AKDENİZ'in bilinçli ve sistematik bir şekilde tüketicilerden PSS ve ikili anlaşmaları bir arada alarak ilgili pazarları rakiplere kapattığı tespit edilmiştir.

CK AKDENİZ'in, ödeme kanallarının kapatılması ve usulsüz kullanım bildirimi yollarıyla tüketicileri kendisi ile ikili anlaşma imzalamaya zorlayarak ilgili pazardaki hâkim durumunu kötüye kullandığı ortaya konulmuştur.

CK AKDENİZ'in yıllık tüketimi serbest tüketici limitini geçmeyen, diğer bir ifadeyle, kendi tedarikçisini seçme hakkına kavuşmamış tüketicilerle ikili anlaşma imzalayarak veya söz konusu tüketicileri doğrudan kendi serbest tüketici portföyüne kaydetmek suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı kanaatine ulaşılmıştır.

CK AKDENİZ'in, serbest tüketici mobilizasyon sürecini ortadan kaldırmak ve tüketici seçim mekanizmasını işlemez hale getirmek suretiyle ilgili pazarları rakiplere kapattığı ve dolayısıyla düzenlenen tarifeden elektrik enerjisi hizmeti alınan tüketicilere yönelik ilgili pazarındaki hâkim durumunu, serbest tüketici ilgili pazarlarındaki rekabeti engellemek amacıyla kötüye kullandığı tespit edilmiştir.

CK AKDENİZ'in, müşterilerle ikili sözleşme yaparken, tarih atılması gereken IA-02 Form'larının tarih bölümlerini bilinçli bir şekilde boş bırakarak müşterilere imzalatmasının, müşterilerin başka tedarikçilere geçişini zorlaştırmaya yönelik olduğu ve böylelikle CK AKDENİZ'in serbest tüketicilere yönelik ilgili pazarlardaki hâkim durumunu tedarikçi değişimini engellemek amacıyla kötüye kullandığı ortaya konulmuştur.

CK AKDENİZ'in serbest tüketici portföyünde bulunan borçlu tüketicilere kesme bildirimi yapılması bağlamında, AKDENİZ EDAŞ tarafından CK AKDENİZ'e rekabetçi avantaj sağlanması faaliyeti içinde bulunan AKDENİZ EDAŞ ve CK AKDENİZ'in ilgili pazarlardaki hâkim durumlarını, CK AKDENİZ'e serbest tüketici ilgili pazarlarında finansal avantaj sağlayacak şekilde ve rekabetçi yarışı CK AKDENİZ lehine manipüle ederek kötüye kullandıkları belirlenmiştir.

Türkiye elektrik piyasasının kronik kriz dönemleri olarak adlandırılabilir yaz ve kış dönemlerinde CK AKDENİZ'in GTŞ olarak sahip olduğu yetkileri kullanarak hem serbest tüketici ilgili pazarlarındaki hem serbest tüketici limitinin altında kalan tüketicilere yapılan elektrik enerjisinin perakende satışı ilgili pazarındaki hâkim durumlarını koordineli bir şekilde kötüye kullanarak CK AKDENİZ'in birtakım müşterilerini K1-K2 portföyleri arasında

kendi lehine olacak şekilde kaydırması ve bu suretle sanayi müşterilerine yapılan elektrik enerjisi perakende satış hizmeti pazarındaki rekabeti kısıtladığı değerlendirilmiştir.

CK AKDENİZ'in, kurumsal tüketiciler ile yaptığı sözleşmeler kapsamındaki taahhütlerin doğrudan ya da dolaylı olarak otomatik olarak kendiliğinden uzamasına yönelik düzenlemelerin serbest tüketicilerin tedarikçi değiştirmelerini engelleyici etkiye sahip olduğu ve dolayısıyla ilgili pazarları diğer tedarikçilere kapayıcı nitelikte oldukları tespit edilmiştir.

Diğer soruşturma tarafı AKDEN'in CK AKDENİZ ve AKDENİZ EDAŞ tarafından ihlal olarak değerlendirilen eylemleri gerçekleştirmek üzere araç olarak kullanıldığı dolayısıyla AKDEN için ihlal tespit yapılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu kapsamda AKDENİZ EDAŞ ve CK AKDENİZ'e 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmıştır.

▪ **Monsanto Company (MONSANTO)'nin Bayer Aktiengesellschaft (BAYER) Tarafından Devralınması İşlemine İlişkin Karar**

Karar Tarihi:
08.05.2018

Karar Sayısı:
18-14/261-126

Türü:
Nihai İnceleme

İlgili karar MONSANTO hisselerinin Bayer Aktiengesellschaft BAYER tarafından devralınması işlemine ilişkindir.

Tarafların faaliyetleri pamuk tohumları, sebze tohumları ve herbisitler pazarlarında yatay olarak örtüşmektedir. Bununla birlikte, söz konusu pazarlarla ilgili olarak AB Komisyonuna birtakım taahhütlerde bulunulmuş, AB Komisyonu bu taahhütleri kabul etmiş ve bu taahhütler çerçevesinde işleme izin vermiştir. Tarafların Türkiye'deki faaliyetlerini de kapsayan söz konusu taahhütler işbu inceleme bakımından da dikkate alınmıştır.

Sebze tohumları ve pamuk tohumları pazarlarındaki BAYER varlıklarının BASF'a devri konusuna ilişkin sunulan taahhütlerin AB Komisyonu tarafından kabul edildiği ve söz konusu varlıkların devrine sırasıyla 08.05.2018 tarih ve 18-14/262-127 sayılı, 18.01.2018 tarih ve 18-03/28-16 sayılı Kurul kararıyla izin verildiği dikkate alındığında, ilgili taahhüdün uygulanması ile Türkiye'de inceleme konusu işlem dolayısıyla sebze tohumları ve pamuk tohumları pazarlarında yaşanacak örtüşmenin ortadan kalkacağı tespit edilmiştir. Bu kapsamda bu pazarlar bakımından işleme izin verilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığı değerlendirilmiştir.

Herbisitlere ilişkin olarak pazarın dar veya geniş tanımlanması ihtimallerinde işlemin rekabetçi bir endişeye neden olmayacağı ortaya konulmuştur.

İşlem sonrasında oluşacak dikey bütünleşik yapının özellikle mısır tohumları pazarına olası etkileri bakımından değerlendirilmesi gerekmiştir. Mısır tohumlarında kullanılan insektisit pazarındaki BAYER varlıklarının BASF'a devri konusuna ilişkin sunulan taahhütlerin AB Komisyonu tarafından kabul edildiği ve söz konusu varlıkların devrine 08.05.2018 tarih ve 18-14/262-127 sayılı Kurul kararıyla izin verildiği dikkate alındığında, dosya kapsamında yer alan taahhütlerin gerçekleşmesi ile, Türkiye'de, mısır tohumları ve mısır tohumlarında kullanılan insektisit pazarları arasındaki dikey örtüşme ortadan kalkacağından işleme izin verilmesinde herhangi bir sakınca olmadığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak sebze tohumları, pamuk tohumu, mısır tohumu ve mısır tohumlarında kullanılan insektisitler ile ilgili olarak BAYER tarafından AB Komisyonu'na sunulan taahhütlerin, bu pazarlarda Türkiye'de oluşan yatay ve dikey örtüşmeleri ortadan kaldırması nedeniyle işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılması veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılması söz konusu olmadığından, işleme AB Komisyonuna sunulan ve Komisyon tarafından kabul edilmiş olan taahhütler çerçevesinde izin verilmesine karar verilmiştir.

▪ **Mardaş Marmara Deniz İşletmeciliği A.Ş. (MARDAŞ)'nin Arkas Holding (ARKAS) Tarafından Devralınmasına İlişkin Karar**

Karar Tarihi:
08.05.2018

Karar Sayısı:
18-14/267-129

Türü:
Nihai İnceleme

Karar Ambarlı Limanı'nda faaliyet gösteren MARDAŞ denizcilik alanında çeşitli faaliyetler gösteren ARKAS kontrolünde bulunan Limar Liman ve Gemi İşletmeleri A.Ş. (LİMAR) tarafından devralınması işlemine ilişkindir.

Konteyner elleçleme hizmetleri bakımından her ne kadar gerek iktisadi analiz, gerekse nihai inceleme aşamasında edinilen bilgiler coğrafi pazarın daha geniş tanımlanabileceğini ve bu kapsamda MARDAŞ'ın pazar payının düşebileceğini gösterse de Marport Liman İşletmeleri Tic. ve San. A.Ş. (MARPORT) ve Asyaport Liman A.Ş.'nin (ASYAPORT) gerek Marmara Bölgesi gerekse Kuzeybatı Marmara alt bölgesindeki konumları, aynı zamanda konteyner hattı işletmeciliği yapmakta olmaları gibi unsurlar birlikte değerlendirildiğinde koordinasyon riskinin mevcut olduğu, ASYAPORT'un demiryolu bağlantısına sahip olması da dikkate alındığında birlikte hakim

durumun ve işbirliği doğurucu etkilerin ortaya çıkacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Dosya kapsamında sunulan taahhütlerle Arkas Grubu tarafından, MARPORT ve MARDAS şirketlerinin tamamen birbirinden ayrıştırılması taahhüt edilmektedir. Bu çerçevede operasyonel ve hukuki ayrıştırmanın gerçekleştirilerek MARPORT ve MARDAS'ın işleyişlerinin tamamen farklılaştırılacağı, rakip şirketlere açık olmayan ve MARPORT ile MARDAS'ın ticari açıdan hassas bilgileri birbirleri ile paylaşmalarına olanak sağlayan mekanizmalar kurulmayacağı, bu kapsamda MARDAS bilgilerinin MARPORT'a verilmeyeceği taahhüt edilmektedir. MARPORT bilgilerinin kullanılmasının ise gerek Türk Ticaret Kanunu gerekse MSC Gemi Acenteliği Anonim Şirketi (MSC) ile ARKAS arasındaki sözleşmeler nedeniyle mümkün olmadığı ifade edilmektedir.

Gümrüklü geçici depolama hizmetleri pazarında halihazırda beş ayrı teşebbüs bulunduğu, LİMAR veya ARKAS tarafından bu hizmetin verilmediği, halihazırda Hursan Lojistik ve Dış Ticaret A.Ş. (HURSAN) ve Almo Lojistik Geçici Depolama Hizm. Ltd. Şti.'ye (ALMO) aktarma yapan şirketler arasında KUMPORT'un büyük bir paya sahip olduğu, ARKAS'ın MARPORT dolayısıyla bu pazarda faaliyeti olduğu söylenebilecekse de MARPORT'un bağımsız ekonomik bir birim olarak faaliyet gösteren bir ortak girişim şirketi olduğu, aynı coğrafi pazarda ortak girişim şirketinin diğer tarafı olan MSC'nin faaliyetinin bulunmadığı da dikkate alınarak ortak girişim şirketi ile pazarda faaliyet gösteren ARKAS'ın geçici depolama hizmetleri vermesinin koordinasyon riski taşımayacağı, yukarıda yer alan veriler de dikkate alınarak bu hizmet bakımından hakim durum yaratılmasının veya güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Kılavuzluk, römorkaj ve Ambarlı Limanı yan hizmetlerinde dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde rekabetçi endişelerin oluşmayacağı değerlendirilmiştir.

Bildirim konusu işlem çerçevesinde;

- devralan taraf olan ve konteyner terminali işletmeciliği alanında faaliyet gösterecek Arkas Grubu bünyesindeki ARTER ile Arkas Grubu'nun faaliyetleri arasındaki konteyner gemi hattı işletmeciliği hizmetlerinin birbiriyle dikey ilişkili olduğu,
- her ne kadar ARKAS'ın ve MARDAS'ın pazar payları %25 olarak öngörülen eşiğin altında kalsa da, gerek pazarın mevcut yapısı gerek nihai inceleme aşamasında öne sürülen endişeler, özellikle konteyner gemi hattı işletmeciliği hizmeti veren teşebbüsler bakımından pazardaki mevcut ortaklık yapılarına bağlı olarak girdi kısıtlaması etkisi ortaya çıkabileceği,

- halihazırda (.....) ve (.....) gibi teşebbüslerin rakipleri ARKAS LINE tarafından işletilecek limandan hizmet almaya devam etmeleri durumunda karşılaşacakları olası bir ayrımcılık durumunda alternatif limanların da (KUMPORT dışında) Arkas Grubu ve ortakları tarafından işletilmesi göz önüne alındığında işlemin dikey olarak da rekabeti kısıtlaması endişesi ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte gerek Arkas Grubu tarafından bu endişeleri gidermeye yönelik olarak çeşitli çözüm önerileri getirilmiştir. Bu bağlamda Arkas Grubu'nun pazar payı ile verilen taahhütler birlikte değerlendirilerek, işlem sonrasında birleşik teşebbüsün, konteyner elleçleme hizmetleri pazarının alt pazarı olan konteyner gemi hattı işletmeciliği faaliyeti gösteren mevcut rakiplerinin ya da pazara yeni girecek teşebbüslerin konteyner elleçleme hizmetlerine erişimlerini kısıtlama imkânını ortadan kaldıracağı

değerlendirilmiştir.

Konteyner elleçleme hizmetleri pazarında ise mevcut hat işletmelerinin operasyonel birleşmeler halinde faaliyet göstermeleri ve alıcı gücünün de bulunduğu dikkate alındığında müşteri kısıtlaması imkânının bulunmayacağı değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, ARKAS Grubu'nun konteyner hattı taşımacılığı pazarı bakımından sahip olduğu görece düşük pazar gücü ve yoğun rekabet nedeniyle işlemin, müşterilerin kapatılması etkisini oluşturmayacağı kanaatine varılmıştır.

Dikey etkiler bakımından rekabeti sınırlayıcı koordinasyon yaratılması riski de değerlendirilmiş, dosya kapsamında, Arkas Grubu'nun ilgili organizasyonlarının yürütülmesi ile ilgili sunduğu taahhütler ile Arkas Grubu içerisindeki bilgi akışının kesileceği ve böylece rakibi olan teşebbüslerin fiyat, teknoloji ve diğer fiyat dışı önemli bilgilerine ulaşılabilmesinin engelleneceği anlaşılmaktadır. Ayrıca, taahhütlerin uygulama esaslarına yönelik olarak da belirlilik sağlanmıştır.

Söz konusu işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hâkim durum yaratılmasının veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olacağına, bu nedenle işleme 14.07.2017 tarih, 5086 sayı ve 18.12.2017 tarih, 9220 sayı ile Kurum kayıtlarına giren taahhütler çerçevesinde işleme izin verilmesine karar verilmiştir.

▪ **Mosaş Akıllı Ulaşım Sistemleri A.Ş. (MOSAŞ)'nin Yerinde İncelemeyi Engellemesine İlişkin Karar**

Karar Tarihi:
21.06.2018

Karar Sayısı:
18-20/356-176

Türü:
-

Karar Kurul'un 08.03.2018 tarih ve 18-07/124-M sayılı kararıyla trafik sinyalizasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs ve teşebbüs birlikleri hakkında yürütülen önaraştırma kapsamında 05.06.2018 tarihinde MOSAŞ'ta yapılmak istenen yerinde incelemenin engellenmesi ilişkindir.

05.06.2018 tarihinde saat 10.30 civarında MOSAŞ'ın bulunduğu Büyük Kayalık Mah., OSB. 422. Sok., No:13, Selçuklu/KONYA adresine yerinde inceleme gerçekleştirmek üzere gidilmiş ancak inceleme devam ederken çeşitli şekillerde incelemenin yapılması engellenmiştir.

Bu nedenle MOSAŞ'a 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca, 2017 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirinin binde beşi oranında idari para cezası verilmesi gerektiği sonucu ile 81.500,87 TL idari para cezasına hükmedilmiştir.

Öte yandan, 4054 sayılı Kanun'un "Nispi Para Cezaları" başlıklı 17. maddesi kapsamında, (b) bendinde sayılan yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması haline ilişkin hükme dayanarak yerinde incelemenin engellendiği 05.06.2018 tarihini takip eden günden başlamak ve MOSAŞ'ın söz konusu engellemeyi sona erdirecek yazılı davetinin Kurum kayıtlarına girmesine kadar yürütülmek üzere her gün için, 2017 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirinin on binde beşi oranına tekabül eden tutarın süreli para cezası olarak verilmesi gerektiği de değerlendirilmiştir. Bu kapsamda MOSAŞ'a 8.150,09 TL idari para cezası verilmiştir.

▪ **Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. (BKM)'nin Kart Saklama Hizmetine İlişkin Karar**

Karar Tarihi:
12.06.2018

Karar Sayısı:
18-19/337-167

Türü:
Muafiyet

İlgili karar BKM tarafından sunulan kart saklama hizmetine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınması talebine ilişkindir.

Bankalar arası rekabetin bir parçasını teşkil eden ve kartlı ödeme hizmetleri ile yakından ilişkili kart verisi saklama hizmetinin, her bir bankanın kendi

bünyesinde oluşturup geliştirilmesi ya da bankaların birbirlerinden bağımsız olarak dış servis sağlayıcılar ile anlaşıp müşterilere sunulması mümkün iken, teşebbüs birliği niteliğinde BKM çatısı altında söz konusu hizmetin verilmesi, pazardaki rekabetin etkilenmesine yol açacak nitelikte bulunmuştur. Bu kapsamda 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilen, hizmetin BKM tarafından verilmesi uygulaması 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet analizine tabi tutulmuştur.

Dosya kapsamında kart verisi saklama hizmetinin BKM tarafından verilmesine özgü ve BKM tarafından bu hizmet verilmediği takdirde elde edilemeyecek herhangi bir etkinlik kazanımına rastlanmamış, bu anlamda 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında etkinlik kazanımlarının sağlanmadığı belirlenmiştir.

Muafiyetin ilk koşulu olan etkinlik kazanımının gerçekleştiğine yönelik bir bulguya rastlanılmaması nedeniyle bildirim konu işlem bakımından tüketici faydası olmadığı tespiti ile (b) bendindeki koşulun da karşılanmadığı ifade edilmiştir.

BKM tarafından sunulan kart verisi saklama hizmetinin sunumu noktasında bankacılık altyapısından faydalanılmasına rağmen kart verisi saklama hizmeti veren diğer ödeme kuruluşlarının bankalarla benzer bir entegrasyon kuramaması nedeniyle pazarın önemli bir bölümünde rekabetin bozulduğu gözlemlenmiştir. Yine bankaların ortak bir şekilde BKM çatısı altında bu hizmeti vermelerinin, her bir bankanın bu hizmeti bağımsız bir şekilde verme güdüsünü azaltabileceği cihetiyle, pazardaki etkin rekabetin ve çeşitliliğin sağlanması üzerinde olumsuz etkilere sahip olduğu değerlendirilmiştir. Bu nedenle bildirim konu uygulamanın, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "koşulu da karşılamadığı belirlenmiştir.

BKM tarafından kart saklama hizmetinin verilmesi, birden fazla alanda rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmasına neden olduğu tespit edilmiştir. Kart saklama hizmetinin BKM ile ödeme kuruluşları arasındaki, hem de bankalar ile ödeme kuruluşları arasındaki rekabeti doğrudan etkilediği ve bu rekabete zarar verdiği gibi hem BKM'nin hem de BKM'yi oluşturan bankaların potansiyel rakiplik durumunu daha hassas hale getirdiği değerlendirilmiştir. Bu anlamda, bankaların, rakip olarak gördükleri ödeme kuruluşlarının faaliyetlerini kendi bünyelerindeki BKM ile zorlaştırdıkları dile getirilmiştir. Keza, BKM ortağı bazı bankaların bu hizmeti hâlihazırda vermesi ve bankaların tamamının potansiyel olarak bunu verebilecek olması karşısında, aynı anda BKM'nin de bu hizmeti vermesi, rekabet açısından sakıncalı olduğu gibi, bankaların bu hizmeti vermeyerek

doğrudan BKM'yi bir piyasa oyuncusu olarak pazara sürmeleri de aynı derecede tehlikeli bir durum arz etmektedir. Dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan, şartın da karşılanmadığı değerlendirilmektedir.

Tüm hususların birlikte değerlendirilmesi neticesinde BKM kart verisi saklama hizmetinin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet koşullarını karşılamadığı ve bu nedenle anılan uygulamaya muafiyet tanınmasının mümkün olmadığına karar verilmiştir.

- **Avrupa Komisyonu, 15 Yıl Sonra İlk Kez Yeniden Satış Fiyatının Tespiti Nedeniyle Para Cezası Verdi**

Avrupa Komisyonu, online perakendecilerin 2011-2015 yılları arasında tüketim mallarına ödeyecekleri fiyatları sınırladıkları için dört elektronik üreticisine (Asus, Denon & Marantz, Philips ve Pioneer) 111 milyon Avro tutarında ceza verdi.

Komisyon'un soruşturmasında, fiyatları izlemeye ve belirlemeye yönelik otomatik yazılım kullanımının arttığı vurgulandı. Özellikle, Komisyon, üreticilerin ürünlerini ucuz fiyatlara sunan online perakendecilere müdahale ettiğini saptadı. Üreticiler belirlenen fiyatlara uyulmadığı takdirde, tehdit veya yaptırımlarla karşılaştı. Bu müdahale, etkili fiyat rekabetini sınırladı ve bu da tüketiciler için fiyatların yükselmesine yol açtı. Komisyon, özellikle, şirketlerin dağıtıcılar tarafından belirlenen fiyatları izlemede karışık bir algoritma kullandıklarına ve fiyatların düşmesi durumunda derhal müdahale etmelerine izin verdiklerine dikkat çekti.

Komisyon, paralel olarak ithalatla uğraşan dağıtıcılara yönelik olarak müzik enstrümanlarının minimum perakende fiyatını tespit ettiği için, Yamaha'ya 2.56 milyon Avro tutarında yaptırım uyguladığı 2003 yılından bu yana, bir üreticiyi perakende fiyatları sabit tutmaya yönelik olarak hiç cezalandırmamıştı.

Komisyon, 2017'de, perakendecilerin şikayetlerinin ardından, elektronik üreticilerine karşı dört soruşturma başlattı. Bu soruşturmaları, şirketler online elektronik ürün satan perakendecilerle irtibat kurup onlardan fiyatlarını yükseltmelerini istedikleri zaman, yeniden satış fiyatı kurallarını ihlal ettiklerini ortaya çıkardı.

Vestager bugün, "bu dört şirket tarafından gerçekleştirilen eylemlerin sonucunda, milyonlarca Avrupalı tüketici, mutfak aletleri, saç kurutma makineleri, diz üstü bilgisayarlar, telefon kulaklıkları ve daha birçok üründe yüksek fiyatlarla karşı karşıya kaldı," dedi.

Vestager, tüketiciler için, e-ticaretin "büyük avantajlarından" birinin, fiyatları karşılaştırma ve "alışveriş yapma" olanağı olduğunu söyledi. Ancak, bu dört şirket, "online satılan elektronik eşyaların" fiyatını değiştirerek tüketicileri tüm avantajlardan mahrum etti.

Komisyon, itiraz bildirisini imzalamadan önce, yeniden haksız yeniden satış fiyat tespitinde bulunduklarını kabul etmelerinin ardından, dört üretici soruşturmada işbirliğinde bulundu.

Komisyon, Asus, Denon & Marantz and Philips'in cezasının % 40 indirilmesine karar verdi ve uygulayıcının soruşturmasına yardımcı olan önemli bir kanıt sunduğu için, Pioneer'in ilk cezasını da % 50 azalttı.

Kaynaklar:

<https://globalcompetitionreview.com/article/1172239/eu-issues-first-rpm-fines-in-15-years>

<https://www.whitecase.com/publications/alert/rpm-comes-back-dead-eu-commission-tackles-pricing-e-commerce>

• **Peru İhbarcılara Yönelik Finansal Ödül Koydu**

Peru Rekabet Otoritesi, mevcut pişmanlık programı kapsamında, kartellerin saptanmasını ve para cezası verilmesini sağlayacak bilgiler karşılığında, ihbarcılara bireysel mali ödüller getirdi.

2016'da yayınladığı pişmanlık programı yönetmelik taslağıyla daha öngörülebilir, daha etkileyici ve içinde daha fazla uygulama barındıran bir program yapmayı amaçlayan Peru Rekabet Otoritesi, bu revizyonla, kartellerin tespitinde ve kovuşturmasında daha da güçlenmek için, yeni bir girişimde bulundu.

Geçen üç yılı aşkın bir sürede Peru Rekabet Otoritesi, pişmanlık programını etkin bir biçimde kullanarak her yılda, baskını sayısını artırmıştı ancak, bireylerin adım atmalarına yönelik teşviklerin eksik olduğuyla ilgili endişeler ortaya çıktı.

Peru'daki pişmanlık programına göre, bir birey pişmanlık programına başvurabilir ancak bireyin çalışma yerinde riskle karşılaşacağından veya mali karşılığının eksikliğinden dolayı bu yöndeki eğilimler düşüktü.

Öte yandan, mali ödülün ne olacağı, kimin hak sahibi olacağı, gizliliğin ne ölçüde güvence altına alınacağı ve korunacağı gibi doldurulacak boşluklar bulunuyor.

Pişmanlık programlarında çok yaygın olmasa da Bireyler için finansal ödül programlarının tamamlayıcı bir araç olarak kullanımı son zamanlarda artıyor. İngiltere, 2008'de bir ödül programı başlattı ve ihbarcılar için 100,000 £ ödül uygun görüldü.

2017'de, Polonya da, bireysel ihbarcılara ödeme yapma planlarına başlayacağını duyurmuştu. Singapur Rekabet Otoritesi de, kartellerin faaliyetlerine ilişkin içeriden bilgi sağlayan bireylere yönelik ödül planı yapmıştı.

Kaynak:

<https://globalcompetitionreview.com/article/1174057/peru-will-pay-individual-whistle-blowers>

- Almanya, Dijital Çağın Anti-Tröst Güçlüklerine Uygun Olması İçin Rekabet Yasasını Değerlendirecek

Almanya Hükümeti, ülkenin rekabet yasasının modernleştirilmesi için, Rekabet Komisyonu 4.0 adında yeni bir soruşturma komisyonu kurdu. Ülkenin rekabet yasasının, dijital ekonominin ortaya çıkardığı benzersiz rekabet karşıtı güçlülere yanıt vermek ve AB anti-tröst hukukunun büyük teknoloji ve büyük verilerle ilgili endişeleri yeterli biçimde ele alıp almadığını araştırmak üzere değerlendirecek.

Girişim, Federal Ekonomi Bakanlığı tarafından yayımlanan ve Almanya'nın rekabet yasalarının online piyasalardaki pazar gücünün toplanmasını ele almak için değişiklikler yapılmasını öneren bir raporun ardından gerçekleşti.

Komisyon, Avrupa'da dijital piyasada rekabeti korumak için temel değişikliklere gerek olup olmadığını inceleyecek. Dijital endüstrileri standartlaştırmaya yönelik girişimlerle ilgili daha fazla takdir yetkisine gerekip gerekmediğini inceleyecek çünkü bu çabalar, günümüzde rekabet karşısı gizli bir anlaşma olarak görüldüğü için Avrupa yasaları tarafından engelleniyor.

Ayrıca, Alman ve Avrupalı dijital şirketlerin Google ve Facebook gibi meslektaşlarıyla eşleşen bir oranda büyümelerini kolaylaştıracak ölçeklendirme ve işbirliği ihtiyaçlarını da dikkate alacak.

Komisyon, algoritmaların ve yapay zekanın rekabete yönelik etkilerini daha fazla analiz edecek ve kuruluşların dijital piyasadaki antitröst endişelerini ele almaları için herhangi bir usul değişikliğinin gerekip gerekmediğini belirleyecek.

Komisyon, sonuçlarını Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı'na 2019 yılının ikinci yarısında sunacak.

Kaynaklar:

<https://globalcompetitionreview.com/article/1174053/germany-doubles-down-on-exploration-of-antitrust-reform-in-digital-age>

<https://www.competitionpolicyinternational.com/germany-sets-up-body-to-lead-modernisation-of-competition-law/>

- **Romanya Rekabet Otoritesi, Sınır Ötesi Baskınlar Düzenledi**

2017'nin başlarında, Romanya Rekabet Otoritesi (RCC), ulusal rekabet otoriteleri ve yerel polisin desteği ile sigorta ve farmasötik piyasalarına yönelik devam eden iki soruşturmaya ilişkin, İngiltere, İtalya ve Belçika'da şirketlere baskın düzenledi.

1/2003 yönetmeliği, Avrupa'daki rekabet otoriteleri arasındaki sınır ötesi işbirliğine yönelik hukuki esasları belirler. Bunlar, yabancı ülkelerdeki tüzel kişilerin ofislerinde veya ilgili kanıtları elinde bulundurduklarından şüphelenilen bireylerin evlerindeki baskınları içerebilir. Denetimlere RCC karar veriyor ancak, ev sahibi devletin kanıt toplanmasını düzenleyen usul kanunu uygulanıyor. Dolayısıyla, bir denetimin potansiyel hedefleri, kendi kanunları altındaki güvenlik tedbirleridir. En başta, 1/2003 sayılı yönetmelik tarafından belirlenen delillerin serbest dolaşım sistemi altında, rekabet otoritelerinin "forum shopping"den kaçınması için baskın yapılan şirketin aynı güvenlik tedbirlerini ve Romanya'daki şirketlerin yararlandığı usul standartlarının garanti altına alması gerekiyor.

Öte yandan, baskın, yalnızca RCC tarafından değil, ihtiyaç olursa kolluk kuvvetlerinin de desteğiyle, RCC adına ulusal rekabet otoritesi tarafından gerçekleştirilir. RCC denetçileri, yabancı otoriteye yardımcı olmak için inceleme yerinde bulunabilir ancak söz konusu şirketin kendi binasında denetime katılmaları için rıza göstermesi gerekir. Denetimler, denetim veya kanıt bulma eyleminin fiilen gerçekleştiği üye devletin ulusal kanunlarına göre gerçekleştirilir.

Belgeler ve e-postalar, yazıldıkları dile bakılmaksızın alınabilir. Denetlenen şirket veya kişiden, soruşturma dosyası için, ilgili belgenin veya yazışmanın Romence'ye çevrilmiş hali istenebilir.

Avrupa Rekabet Otoritelerinin yetkileri büyük ölçüde çakışıyor bu nedenle devletler arasında küçük farklılıklar olsa da, baskınların Avrupa çapında aynı şekilde yapılması gerekiyor.

Bu sınır ötesi etkileşimin, daha da ileriye doğru giderek artması muhtemel. Yasal süreçte olan ve ulusal rekabet otoritelerinin ileriye yönelik güçlenmesini amaçlayan ECN+ Yönergesi, baskınlarda, karşılıklı yardımı kapsayan sınır ötesi soruşturmaları daha da kolaylaştırmayı amaçlıyor.

Bu "delillerin serbest dolaşımı," eleştirilerden uzak değil çünkü ulusal usul yasaları arasında çelişkilere yol açabilir ve dolayısıyla baskın yapılan şirketlerin temel hakları bundan etkilenebilir.

Ulusal rekabet otoriteleri ve RCC arasındaki bilgi alışverişi, 1/2003 sayılı yönetmelik tarafından belirlenen kuralları izliyor ve haklarında soruşturma yapılan taraflar, belirli usul haklarından yararlanıyor.

Kaynak:

<http://www.mondaq.com/article.asp?articleid=737356>

○ **Ankara 7. İdare Mahkemesi'nin 2017/2315 E. Ve 2018/1266 K. Sayılı Türkiye Eczacılar Birliği (TEB) tarafından 06.12.2016 tarih ve 16-42/699-313 sayılı Kurul kararının iptaline ilişkin açılan dava hakkındaki kararı.**

- Dava, yurt dışından ilaç temini pazarında hâkim durumda olup yurt dışı ilaç tedarikçileri ile münhasırlık içeren anlaşmalar yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanunun 6. Maddesini ihlal eden TEB için hükmolunan 18 milyon liralık idari para cezasının iptali sebebiyle açılmıştır.
- 9. İdare Mahkemesi yaptığı incelemede;
 - 1262 sayılı Kanun hükümleri gereği 1996 yılında TEB ile Sağlık Bakanlığı arasında imzalanan protokol gereği yurtdışından kişisel tedavi için ilaç temin edebilme yetkisinin münhasıran TEB'e bırakıldığını,
 - yıllar içinde münhasırlık yetkisinin TEB'den alınmasına ilişkin yapılmak istenilen mevzuat değişikliklerin ise yargı kararları ile yürütmesinin durdurulduğunu,
 - dolayısıyla TEB'in haiz olduğu münhasırlık yetkisinde hukuken bir değişiklik olmadığınıtespit etmiştir.
- Bu nedenlerle hukuken kendisine tanınan yetkiyi kullanan TEB'in 4054 sayılı Kanunu ihlal edemeyeceğine hükmeden Mahkeme, dava konusu Rekabet Kurulu kararını iptal etmiştir.

Erişim:

<http://www.rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=3b78b28b-362a-41f3-bf48-e95d9e37cad9>

○ **Danıştay İDDK'nın TEB (Türk Eczacılar Birliği) tarafından Danıştay 13. Dairenin 14.4.2015 tarihli kararın aleyhine olan kısımların bozulmasına ilişkin yapılan temyiz başvurusu hakkında verdiği 2015/4236 E. Ve 2018/763 K. Sayılı kararı.**

- Dava, TEB'in 1998 tarihinde Başkanlar Danışma Kurulu toplantısında alınan,
 - ilaç stoklarının azaltılması,
 - firma kampanyalarına katılmaması,
 - yeni ilaçların talep olunca talep olunca alınması,

- vadeli alımlara yönelinmesi,
- alımlarda mümkün olduğu kadar eczacı kooperatiflerinin tercih edilmesi,

şeklinde alınan kararlar ve bu doğrultudaki eylemleri ile,

- söz konusu kararlara uymayan Eczacı Zübeyde Yiğitalp'e verilen cezanın ve
- 4054 sayılı Kanunun 4. Maddesinde yer alan teşebbüs birliği kararları ile Kanunun ihlal edilmesinden bahisle TEB hakkında 26.8.2010 tarihli Kurul kararı ile tesis edilen idari para cezasının

iptali istemi ile açılmıştır.

- İlk derece yargı yeri olan Danıştay 13. Daire kararında,
 - Rekabet Kurulunun verdiği kararda, TEB'in Başkanlık Divanında aldığı kararların 4054 sayılı Kanunu ihlal etmesinden dolayı Kurul kararının bu kısmını hukuka uygun bularak TEB itirazını reddetmiş,
 - Ancak Kurulun TEB tarafından eczacı Zübeyde Yiğitalp'e verilen cezanın 4054 sayılı Kanunu ihlal ettiği yolundaki kararını ise konunun TEB'in kendi iç disiplin meselesi olduğunu ve Kurulun bu konuda herhangi bir inceleme yapma yetkisinin bulunmadığından bahisle kararın bu kısmını iptal etmiştir.
- Daha sonra hem Kurul hem de TEB ilk derece yargı yeri kararını temyize götürmüşlerdir.
- Danıştay İDDK temyize konu dava ile ilgili yaptığı incelemede,
 - TEB Başkanlar Kurulunda alınan kararlar hakkında Rekabet Kurulunun inceleme yapmasının, ihlale ilişkin tedbirler almasının yahut yaptırım uygulamasının 4054 sayılı Kanun kapsamında olabileceğini,
 - Ancak TEB'in Başkanlık Divanında aldığı kararların 6643 sayılı kuruluş Kanununda yer alan görev ve yetkilerinin bir sonucu olduğu ve söz konusu kararların da TEB mevzuatı ve idari usule uygun olarak alındığı,
 - 4054 sayılı Kanunun 4. Maddesi anlamında yapılacak bir incelemenin 6643 sayılı TEB kuruluş kanununda belirtilen görev ve yetkileri yok sayamayacağı,
 - Dolayısıyla, Rekabet Kurulunun söz konusu Başkanlık Divanı kararları hakkında bir rekabet soruşturması yahut bir yaptırım uygulama yetkisinin bulunmadığını bu nedenle dava konusu Kurul kararının yerel mahkemece

onanan kısmını da bozarak TEB'in temyiz başvurusunu kabul etmiştir.

- Rekabet Kurumunun TEB tarafından eczacı Zübeyde Yiğitalp'e verilen para cezasının da 4054 sayılı Kanuna aykırı olduğu yönündeki temyiz başvurusunu ise reddetmiştir.

Erişim:

<http://www.rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=1e9fe2de-018d-4b42-b4d8-d944f930549d>

- **Danıştay 13. Dairenin, Kurulun 5.1.2006 tarih ve 06-02/47-8 sayılı kararı ile Türk Telekom'a verilen idari para cezasının iptali istemine ilişkin verilen 2015/5824 E. Ve 2018/1536 K. Sayılı kararı**

- Dava; Kurulun 2002 yılında Türk Telekom hakkında verdiği kararın "soruşturmacı üye" kararları kapsamında iptal edilmesi üzerine konu ile ilgili herhangi yeni bir işlem yapmadan 2006 yılında aynı kararı bu sefer soruşturmacı üye olmadan alması üzerine açılmıştır.
- Konu ile ilgili ilk derece mahkemesi olan Danıştay 13. Daire kararında Türk Telekom'un iddialarına ilişkin olarak yaptığı değerlendirmeler şu şekildedir;
 - Kurulun yeni karar ile Türk Telekom'un anayasal hakkı olan savunma hakkı verilmeden karar aldığı iddiasına karşı Kurul kararının şeklen bir hukuk dışılık neticesinde bozulduğunu, bu durum düzeltilerek idarece yeniden karar alınmasının hukuka uygun bulunduğunu,
 - Davacı Türk Telekom'un dava konusu kararın zamanaşımına uğradığı yönündeki itirazlarına karşı, dava konusu 2005 tarihli karar için Kabahatler Kanunundaki zamanaşımı tarihlerinin geçerli olduğu, ayrıca aynı konu hakkında idarece verilecek yeni karar için zamanaşımı süresinin işlemeyeceği İDDK kararları ile de tespit edildiği,
 - Türk Telekom'un söz konusu kararda rakiplerinin uydu ve yer istasyonu kiralama işinde herhangi bir maliyet artışı olmadığı halde, rakiplerinin faaliyetlerini zorlaştırıcı ve piyasa dışına itilmelerine neden olacak tarife artışları yapmasının fiyat sıkıştırmak suretiyle hâkim durumun kötüye kullanılması olduğu,

gerekçeleri ile dava konusu Kurul kararını hukuka uygun bularak, davacı Türk Telekom'un talebini reddetmiştir.

Erişim:

<http://www.rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=cd59f81c-6a48-4c8f-91de-5a82df570072>

○ **Danıştay 13. Dairenin Dosu Maya'nın Yıldız Holding'ten Öz Maya'nın sahibi Lesaffre et Compagnie S.A.'ya devrine izin veren Kurul kararının iptaline ilişkin 2018/1302 E. Ve 2018/2332 K. Sayılı kararı**

- Dava, Yıldız Holding'e ait olan Dosu Maya'nın tam kontrolünün ülkemizde Öz Maya ismiyle faaliyet gösteren Lesaffre et Compagnie'ye devredilmesine izin veren 2014 yılında alınan Kurul kararının iptali istemi ile açılmıştır.
- Konu ile ilgili ilk derece yargı yeri olan Ankara 8. İdare Mahkemesi,
 - devir sonrasında özellikle yaş maya pazarında Öz Maya'nın %44 ile pazar lideri konuma yükseleceği (ikinci sıradaki Pak Maya %37),
 - dört teşebbüsün faaliyet gösterdiği pazar yapısının üç teşebbüse düşmesi ile antirekabetçi bir yapıya bürüneceği,
 - yüksek maliyetli olan pazara girişin yeni oyuncular için bir engel olduğu,
 - müşterilerin pazarlık güçlerinin zayıf olduğu, devir sonrasında bu gücün daha da düşeceği,
 - Kurulun önceki yıllarda pazarın şeffaf olduğunu tespit ettiği ve teşebbüsler arasındaki koordinasyon nedeniyle haklarında idari para cezası tatbik ettiğini, devir sonrası üç oyuncuya düşecek pazardaki teşebbüsler arası koordinasyon riskinin bu nedenle artacağını öngörmesi gerektiğini,
 - Öz Maya ve Pak Maya'nın birlikte %80 pazar payına yükselecekleri ve bu iki teşebbüsün birlikte hâkim durumu kötüye kullanabilecekleri,
 - Öz Maya'nın Kurula verdiği yapısal ve davranışsal taahhütlerin rekabetin ortadan kalkması yolundaki endişeleri gidermediği ve yetersiz olduğu,

Sebepleriyle dava konusu Kurul kararını iptal etmiştir.

- Dosyanın istinaf aşamasında Ankara BİM 7. İdari Dava Dairesi de ilk derece yargı yerinin kararında hukuka aykırılık bulmayarak onamış ve dosya Danıştay'a temyiz edilmiştir.
- Danıştay 13. Daire'nin incelemesinde,
 - İlk derece mahkemesinin iptal gerekçeleri haklı bulmasının yanı sıra,
 - Devralmadan sonra pazardaki yoğunlaşmanın HHI endeksinin oldukça üzerinde olduğunu ve bunun da rekabetçi kaygılar doğurduğunu,
 - Pazarda yüksek giriş engelleri bulunduğu ve geçmişten bu yana oyunbozan (maverick) bir teşebbüsün bulunmadığı
 - Öz Maya'nın Kurula verdiği taahhütlerin Birleşme/Devralma İşlemlerinde Rekabet Kurumunca Kabul Edilebilir Çözümlere İlişkin Kılavuz bakımından ele alındığında,
 - taahhütlerin rekabetçi endişeleri gidermediği,
 - Kılavuz'a göre davranışsal ve yapısal taahhütlerin eş kuvvette olması gerektiği ancak sadece Türkiye'de sadece %5'lik bir dağıtım etkisine sahip 2000 Gıda'nın elden çıkarılmasının yapısal bir taahhüt olduğu, diğer tüm taahhütlerin davranışsal taahhütler olduğu,bu nedenle yapısal taahhütlerin Kılavuz'da belirlendiği ölçüde dengeli olmadığı ve eksik olduğu,
 - Davranışsal taahhütlerde ise,
 - Dosu Maya markası ile üretilen mayanın daha geniş bir coğrafyaya yayılması taahhüdünün olumlu olduğu ve rakipler üzerinde rekabetçi baskıyı artırabilecek bir etken olduğu,
 - Ancak tarafların bildirdiği fiyat farkının korunmasına ilişkin taahhüdün rekabetçi endişelere nasıl olumlu yansıtacağını Kurul kararının yeteri oranda açıklamadığı
 - Yine fiyatlar arasındaki farklılığın korunacağını taahhüt edilmesinin birleşik teşebbüsün (Öz Maya ve Dosu Maya) rekabetçi bir fiyatlandırma uygulayacağı anlamına gelmeyeceği
 - Kurul kararında da ifade edildiği üzere, sözleşmelerden münhasırlık hükmünün kaldırılmasının fiili münhasırlığa engel olmayacağı,
 - Rekabet uyum programının hangi yönlerden rekabetçi davranışları artıracığının Kurul kararında tartışılmadığı,

- Pazarda %1 etkisi olan Ak Maya'nın devralınmayacağına ilişkin taahhüdün pazardaki rekabete etkisinin tartışılmadığı,

Bu nedenlerle taahhüt paketinin pazarda oluşabilecek rekabetçi endişeleri gidermekten uzak olduğunu ve bu haliyle taahhüt paketinin kabul edilmesinin 4054 sayılı Kanuna aykırı olduğunu belirterek dava konusu Kurul kararını iptal edilmesini onamıştır.

- Öte yandan Danıştay 13. Dairenin kararında değindiği, kararda saydığı gerekçelerin dikkate alınması ile daha içerikli ve dolu bir taahhüt paketi karşısında dava konusu devralma işlemine Kurulun onay vermesinin mümkün olabileceğine hükmetmiş olması önemlidir.

Erişim:

<http://www.rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=cb5b8899-b0d5-4601-8810-f02917d199a5>

○ **Ankara 2. İdare Mahkemesi'nin Kurulun 5.1.2017 tarihli
Booking.com kararının iptali istemine ilişkin 2017/2049 E. Ve
2018/1253 K. Sayılı kararı**

- Dava, Booking.com tarafından konaklama tesisleri ile imzaladığı sözleşmelerdeki fiyat ve kontenjan paritesi hükümleri ile en iyi fiyat garantisi hükümlerinin 4054 sayılı Kanunun 4. Maddesini ihlal etmesi nedeniyle Rekabet Kurulu tarafından 2.543.992,85 lira para cezasına çarptırılması kararının iptali istemi ile açılmıştır.
- Mahkeme yaptığı incelemede,
 - Booking.com'un otellerle yaptığı sözleşmelerde belirlediği "En iyi fiyat garantisi" (MFC) hükmünün satıcının, bu koşuldan yararlanan alıcı dışındaki diğer alıcılara, daha iyi fiyat ve koşullar sunmasını engellediği,
 - Bu engel ile
 - satıcıların serbestçe fiyat belirleme özgürlüklerinin sınırlandığı,
 - Diğer alıcılara daha iyi fiyat veremedikleri için müşterilerin başka satıcılara yöneldiği,
 - Satıcıların seçici fiyat indirimini maliyetli hale getirdiği,
 - Satıcıların daha fazla indirim yapamamasının fiyatları yükselttiğini, aynı zamanda pazarlık marjlarını ortadan kaldırdığını,

- Satıcıların, diğer rakiplerin de daha fazla indirim yapamayacaklarını bildikleri için agresif fiyat rekabeti yapmaktan kaçındıkları,
- Satıcının gelecekteki potansiyel müşterilerine daha düşük fiyattan ürün ya da hizmet satma ihtimalini azalttığı,
- Öte yandan bu durumu bilen alıcıların da pazarlık yapma şansı olmadığını

ifade etmiştir.

- Öte yandan pazara yeni giriş yapmak isteyen alıcıların MFC tarafı olan rakip alıcıyla fiyat koşullarında rekabet edebilme olasılığı olmadan pazara girmekte ve varlıklarını sürdürmekte zorlandığı, söz konusu yeni oyuncuların pazarda fiyat rekabeti etme olasılığını düşürdüğünü ve MFC koşulunun bir pazara giriş engeli olarak değerlendirileceğini ve
- Benzer konuda Alman Bundeskartellamt'ın da sözleşmelerdeki MFC koşulunun ABİDA 101 ve Alman rekabet kanunu ihlal ettiğine hükmettiğini bunun da dava konu olay ile ilgili değerlendirmede göz önüne alınabileceğini belirtmiştir.
- Sayılan nedenlerle mahkeme, Booking.com'un 4054 sayılı Kanunun 4/d maddesini ihlal ettiğini tespit eden Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık olmadığını ve davacıya verilen para cezasının iptal edilmesine yer olmadığına hükmetmiştir.

Erişim:

<http://www.rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=99a167a2-0afd-45dc-a6d7-9ad0fbbbdd59>

○ **Çok Taraflı Piyasalarda Pazar Gücünün Ölçülmesi**

(Measuring Market Power in Multi-Sided Markets)

Yayımcı: OECD Competition Committee

Yazar: Kurt Brekke

Büyük ölçüde dijitalleşmeye ve çevrimiçi pazarların hızlı büyümesine bağlı olarak günümüzde çok taraflı pazarların ekonomideki önemi hızlı bir şekilde artmaktadır. Bu pazarların birçoğu tüketicilere sunulan yeni ürünlerden oluşurken; reklamcılığa dayalı yeni iş modellerinin temel bir gelir kaynağı olmaya başlaması da geleneksel tek taraflı pazarları çok taraflı pazarlara dönüştürmektedir.

Çok taraflı pazarlardaki farklı tüketici grupları arasındaki ağ dışsallıklarının varlığı, tüketici taleplerini etkileyip fiyatlandırma kararlarını dâhil olmak üzere firmaların stratejik davranışlarını değiştirebilmektedir. Çok taraflı piyasaların ekonomideki artan önemiyle birlikte bu durum rekabet otoriteleri için ciddi bir sorun teşkil edebilmektedir. Bunun başlıca nedeni, bu tür pazarlarda firma davranışlarının olası rekabete aykırı etkilerini değerlendirmek için uygun araçların kısıtlı olmasıdır. Söz konusu durum, Google ve Facebook'a karşı AB davaları da dâhil olmak üzere son zamanlardaki antitröst davalarında açıkça görülmektedir. Bu davalarda, rekabet ihlalinin olup olmadığının tespitinde yararlanılan kantitatif yöntemler konusunda bir konsensüs sağlanamamıştır. Geleneksel tek taraflı piyasalarına yönelik antitröst analizlerinde yararlanılan yukarı fiyatlama baskısı¹ gibi yöntemlerde büyük gelişmeler yaşanırken bu araçlar herhangi bir ayarlama yapılmadan doğrudan çok taraflı pazarlara uygulanamamaktadır. Öyle ki çok taraflı pazarlardaki ağ dışsallıklarının doğası ve gücü nedeniyle tek taraflı piyasalar için geliştirilen araçların çok taraflı piyasalarda uygulanması rekabete katkı yapacak birleşmelerin olumsuz, negatif katkı yapacak birleşmelerin de olumlu olarak algılanmasına neden olabilmektedir.

Bu sorunlardan yola çıkarak hazırlanan çalışma, çok taraflı pazarlardaki piyasa gücü ölçümleri hakkındaki güncel literatürü gözden geçirip, bu tür pazarlardaki birleşmelerin değerlendirilmesinde rekabet otoritelerinin çeşitli araçlardan nasıl yararlandığını göstermektedir. Birleşme davalarında

¹ Farrell ve Shapiro tarafından ortaya atılan yöntemin kurgusu şu şekilde oluşmaktadır: Devralma sonrası, oluşan yönetimin firmalara yaptıkları satış baskısı neticesinde, firmaların marjinal maliyetleri artmakta; maliyetlerdeki artış da firmalarda fiyat artışı baskısı oluşturmaktadır. Yöntem, fiyat artış baskısı sonucu muhtemel fiyat artışlarını ilgili coğrafi pazar bazında hesaplamaktadır.

simülasyonların zaman kısıtı nedeniyle rekabet otoritelerince genelde tercih edilmediğini vurgulayan çalışma, fiyatlandırma baskısı endekslerindeki son gelişmelere odaklanmıştır. İki taraflı piyasalar için fiyat baskısı endeksleri için rekabet otoritelerinin ihtiyaç duyduğu

- Piyasanın her iki tarafını (bir taraftaki yukarı yönlü fiyat baskısı, diğer tarafta aşağı yönlü bir fiyat baskısı anlamına gelebileceğinden) analiz etmek,
- Birleşen firmalar ve birleşen firmaların tarafları arasındaki sapma oranlarını tahmin etmektedir.

Çok taraflı piyasalara bir örnek olarak gazete sektöründe varsayımsal bir modelde kuran söz konusu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Pazarın bir tarafında yukarı doğru fiyat baskısı, ağ dışsallıkları nedeniyle diğer taraflarda aşağı doğru fiyat baskısı ile sonuçlanabilir.
- Yukarı doğru fiyatlandırma baskısı, ağ dışsallığının doğasına yani dışsallığın pozitif mi yoksa negatif mi olduğuna bağlı olarak güçlendirilebilir veya zayıflatılabilir.
- Tek yönlü ağ dışsallıkları durumunda (sadece okuyuculardan reklam verenlere), standart yukarı yönlü fiyat endeksi ölçümleri dışsallıktan yarar sağlayan (reklam tarafı) tarafta kullanılırken; ağ dışsallığına neden olan tarafta (okuyucu tarafı) kullanılmaz.

Erişim:

[https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD\(2017\)31/FINAL/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD(2017)31/FINAL/en/pdf)

○ Çapraz Sahiplik, AR-GE Yayılması ve Antitrust Politikası

(Cross-ownership, R&D Spillovers and Antitrust Policy)

Yayımcı: CESIFO Working Paper No: 5935

Yazarlar: Ángel L. López ve Xavier Vives

Bilindiği gibi çapraz sahiplik, bir firmanın birbirleriyle ilişkili alanlarda faaliyet gösteren iki ya da fazla şirkete sahip olması ya da kontrolünü altında bulundurması durumudur. Şirketler arasındaki çapraz ortaklık anlaşmaları veya yatırım fonlarında ortak mülkiyet şeklinde görülen azınlık hissedarlığı birçok sektörde rastlanmaktadır. Bu tür düzenlemelerin havayolu ve bankacılık sektöründe fiyat rekabetini nasıl azalttığına ilişkin tespitlere ilgili çalışmalarda yer verilmektedir. Bununla birlikte çapraz sahiplik anlaşmaları, teknolojinin firmalar arasında yayılması koşuluyla, yatırım üzerinde yararlı bir etkiye de yol açabilmektedir. Nitekim bu çalışmada da medya ve haber

sektöründe sık rastlanan bir durum olan çapraz sahipliğin refah ve rekabet üzerindeki etkileri ele alınmaktadır. Bu kapsamda makalede azınlık hissedarlığı ve Cournot Oligopolü söz konusu olduğu durumda maliyet düşürücü AR-GE yatırımları ile bu yatırımların yayılmasının etkileri analiz edilmektedir. Çalışmada çapraz sahipliğin ekonomik etkilerini ortaya çıkarmak için yararlanılan simultane modelde, yatırımcılar ve diğer firma sahipleri tarafından yapılan hisse senedi alımlarının etkileri ayrı ayrı ele alınmaktadır. Karşılaştırmalı modelde, AR-GE ve üretim kararlarının eş zamanlı alındığı öngörülerek firmaların AR- GE yatırımlarıyla ilgili hatalı gözlemlerinin ortaya çıkarılması da sağlanmış olmaktadır. Talebin sabit esnekliğine ve yenilik fonksiyonuna Jacquemin (1988) ve Kamien (1992) tarafından yapılmış daha önceki katkıları da içeren modelde de, elde edilen sonuçların güvenilirliği iki aşamalı başka bir modelle test edilmektedir.

Makalede Cournot Oligopolü durumunda, çapraz sahipliğin refahı arttırabilmesi için talebin yapısı, pazar yoğunluğu ve AR-GE faaliyetlerinin yayılma süreleri bakımından gerekli koşullar da ortaya konmaktadır. Ayrıca toplumsal olarak optimal çapraz sahip olma derecesinin, yenilik fonksiyonunun talep esnekliği, firmaların sayısı ile pozitif olarak ilişkili olduğu da gösterilmektedir. Ancak yazara göre amaç tüketici fazlalığını en üst düzeye çıkarmaksa: (i) kısmi sahiplik çıkarlarının kapsamı büyük ölçüde azaltılmalıdır; (ii) firma girişinin, refah optimumu için daha yüksek bir çapraz sahipliğe neden olmaması gerekmektedir. Bununla birlikte çapraz sahipliğin rekabet azaltıcı etkisi, politika müdahalesini meşrulaştırırsa da bir dereceye kadar sahiplik hakkı aslında refah artırıcı olabilmektedir. Firmaları, yatırım yapmaya ve toplumsal optimum üretim seviyelerine yaklaştıracak şekilde teşvik eden daha fazla bir çapraz sahiplik durumunda sosyal kazançlar daha fazla gerçekleşebilmektedir. Özellikle büyük bir Ar-Ge yayılımı sergileyen bir endüstride tüketici artışı artabilmektedir.

Erişim:

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2805398

www.rekabet.gov.tr

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9 Bilkent Çankaya 06800 / ANKARA

Tel: (0312) 291 44 44

Faks: (0312) 266 79 20

Rekabet Bülteni'ndeki tüm fikir ve görüşler sadece yazarına ait olup, Rekabet Kurumu'nun resmi görüşünü yansıtmaz. Rekabet Kurumu, Rekabet Bülteni'nin içeriği ile ilgili olarak hiçbir hukuksal sorumluluk taşımaz ve kabul etmez.

The information and views set out in the Competition Bulletin belong to the writer and do not reflect the official position of the Turkish Competition Authority. The Authority, neither bears nor accepts any legal liability in regard to the Competition Bulletin.